

T.C.

VAN

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/726

KARAR NO : 2025/1962

DAVACI :
VEKİLİ : AV. SERVET AKTAN
-UETS[16402-04179-29995]

AHEF KAZANIR!

DAVALI : SAĞLIK BAKANLIĞI
VEKİLİ : AV. (Aynı Yerde)
-UETS[35756-76579-89740]

DAVANIN ÖZETİ :Hakkari İli, Yüksekova İlçesi, Büyükçiftlik Aile Sağlığı Merkezi'nde sözleşmeli aile hekimi olarak görev yapan davacının, görev yaptığı birimin, nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu yerler kapsamında değerlendirilmesi talebi ile yaptığı başvurusunun reddine ilişkin Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğünün 11/03/2025 tarih ve E:270582741 sayılı işleminin; haksız ve hukuka aykırı olduğu, bölgede başka bir aile sağlığı birimi bulunmadığı, görev yaptığı aile hekimliği biriminin nüfusunun 02.12.2024 tarihinde 2537 olup Aile Hekimliği sistemine geçildiği günden beri sürekli göç vermekte olduğu ve nüfusun düşmeye devam ettiği, görev yaptığı bölgede herhangi bir entegre sağlık hizmetinin sunulmadığı, görev yaptığı Aile Hekimliği Birimi İlçe merkezine yol uzaklığının 23,575 km olduğu, kuş uçuşu uzaklığının ise 18,312 km olduğu, görevli olduğu aile hekimliği birimi tüm kriterleri karşılamakta olduğu, görevli olduğu aile sağlığı merkezinin kayıtlı nüfusun düşük olduğu yerler kapsamına alınması gerektiği iddia edilerek iptali ile başvuru tarihi olan 02/12/2024 tarihinden itibaren yapılan eksik ödemelerin işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ :Davaya konu işleme dayanak gösterilen genel yazı, hekimlerin zorunlu nedenlerden kaynaklı nüfuslarının düşük olması durumunda yapılacak işlemle ilgili olup, burada yerleşim yerindeki kişilerin tek hekim olmasına rağmen davacıya kayıtlı olmamaları yani başka hekimleri tercih etmeleri, yine yakınındaki köylere davacının bulunduğu birimin daha yakın olmasına rağmen uzaktaki yani Yüksekova merkezindeki hekimlerin hizmet vermesinden dolayı yerleşim yerinin nüfusu 3.000'in üzerinde olmasına rağmen hekimin nüfusunun düşük olduğu, genel yazıdaki kriterleri görünürde sağlıyormuş gibi olsa da aslında mevzuatta tarif edilen "Nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük yerleşim yeri" tanımına uymadığı yani gerçek durumu yansıtmadığı, bu durumun hem davacıya zorunlu düşük nüfuslu birim adı altında fazla ücret verilmesi, hem de yakınındaki köylerin kendilerine uzak olan aile hekimliği biriminden hizmet almalarından dolayı gezici nüfus ücreti kapsamında yapılan ödemenin de yüksek olmasına yol açacağı, ülkenin sağlık insan gücünün ve mali kaynaklarının verimli kullanılmasına engel olacağı, devletin zarara uğratılmasına neden olduğundan yeni planlama yapılmadan söz konusu birime zorunlu düşük nüfusu ücreti verilmesinin mümkün olmadığı ileri sürülerek davanın reddine karar verilmesi istenilmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Van 2. İdare Mahkemesi'nce, önceden belirlenerek taraflara bildirilen 19/11/2025 tarihli duruşmaya davacı vekili tarafından yetkili kılınan AV. 'ın ve davalı idare vekili AV. 'ın geldiği görüldü, taraflara usulüne uygun söz verilip açıklamaları dinlenildikten sonra duruşmaya son verilmiş olup, dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak 01.07.2021 tarihinde yürürlüğe giren ve 30.12.2010 tarih ve 27801 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Aile Hekimliği Ödeme ve Sözleşme Yönetmeliği'ni yürürlükten kaldıran, (dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte bulunan) Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nin "Aile hekimi ödeme esasları" başlıklı 18. maddesinde "(1)Sözleşmeyle çalıştırılan aile hekimine çalışılan gün sayısına göre ödeme yapılır.

(2) Sözleşmeyle çalıştırılan aile hekimine aylık olarak yapılacak ödemeler, aşağıda yer alan unsurlardan oluşur:

a) Kayıtlı Kişiler İçin Ödenecek Ücret: Sözleşmeyle çalıştırılan aile hekimine yapılacak ödemelerin

T.C.

VAN

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/726

KARAR NO : 2025/1962

hesaplanmasında, görev tanımlarında verilen hizmetler için aşağıdaki esaslara göre ödeme yapılır:

1) (Değişik:RG-30/10/2024-32707-CK-9073/5 md.)3 Kayıtlı kişilerden;

i) Gebeler ve lohusalar için (3) katsayısı,

ii) Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlüler için (2,25) katsayısı,

iii) 0 - 28 gün nüfus grubu için (5) katsayısı,

iv) 29 - 365 gün nüfus grubu için (2) katsayısı,

v) 13 - 59 ay nüfus grubu için (1,6) katsayısı,

vi) 65 yaş ve üstü nüfus grubu için (1,6) katsayısı,

vii) Diğer kişiler için ilgili yaş gruplarının, sağlık kurumlarına yıllık başvuru sayısı, nüfus grubunun sağlık ihtiyaçları ile birim türüne göre her yılın ocak ayında Bakanlıkça belirlenen ve ağırlıklı ortalaması (0,79) olan katsayısı, esas alınır. (Danıştay İkinci Dairesinin 5/5/2025 tarihli ve E.:2024/4945 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan cümle; Yeniden Düzenleme: RG-6/9/2025-33009-CK-10375/4 md.) Ancak son on iki ayda birimden sağlık hizmeti almamış nüfus grupları için belirtilen katsayının yarısı esas alınır. (Ek cümle:RG-10/7/2025-32952-CK-10058/1 md.) Bu süre, daha sık hizmet sunumu gereken sağlık programları kapsamındaki nüfus grupları için on iki aydan fazla olmamak üzere Bakanlıkça belirlenir.

2) Kayıtlı kişiler, katsayısı yüksek olan gruptan başlanarak sıralanır ve puan hesaplaması yapılır.

3) Kayıtlı ilk 3500 kişiye kadar, her gruptaki kişi sayısı o grubun katsayısıyla çarpılır ve bulunan puanlar toplanarak ara puan hesaplanır. (Ek cümle:RG-10/7/2025-32952-CK-10058/1 md.) Ancak kayıtlı kişi sayısı 3500'ü aşan ve hesaplanan ara puanı 3000'den az olan normal aile hekimliği birimlerinde, azami 3000 ara puana ulaşana kadar kayıtlı kişiler hesaplamaya dahil edilir.[6]

4) **Nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu Bakanlıkça belirlenen yerlerde** ilk 1350 kişiye kadar, her gruptaki kişi sayısı o grubun katsayısıyla çarpılır ve bulunan puanlar toplanır (A). Bu toplam puan 2 katsayısıyla çarpılır (Ax2). Daha sonra, 1351 ile 2400 kişiye kadar kayıtlı kişiler için de her gruptaki kişi sayısı o grubun katsayısı çarpılır ve bulunan puanlar toplanarak (B), daha önce bulunmuş olan puana eklenir ((Ax2)+B) ve ara puan hesaplanır (...)” hükmü yer almıştır.

Öte yandan, **Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 28.11.2011 tarih ve 35571 sayılı, "Coğrafi Yapısı Nedeniyle Nüfusun Zorunlu Olarak Düşük Olduğu Yerler" konulu makam olurlunda ise;**

a) İlçe merkezi, belde veya köyde tek aile hekiminin bulunması,

b) İlçe merkezi, belde veya köyde bulunan aile hekimliği birimi başına düşen kayıtlı nüfusun 3000'in altında olması,

c) Aile hekimliği biriminin bulunduğu belde veya köy aile sağlığı merkezinin bağlı bulunduğu il/ilçe merkezine uzaklığının 15 km'nin üzerinde olması ve/veya ulaşım zorluğunun bulunması,

d) Entegre sağlık hizmeti sunulmayan yerleşim yeri olması

şartlarının tamamını sağlayan aile hekimliği birimleri için gerekçeli il teklifinin bulunması ve Bakanlıkça onaylanması halinde farklı katsayı uygulanacağı düzenleme altına alınmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, Hakkari İli, Yüksekova İlçesi, Büyükçiftlik Aile Sağlığı Merkezi'nde sözleşmeli aile hekimi olarak görev yapan davacı tarafından, görev yaptığı birimin, nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu yerler kapsamında değerlendirilmesi talebi ile idareye başvuru yapıldığı, bunun üzerine, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün 11/03/2025 tarih ve E:270582741 sayılı işlemi ile Hakkari Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü'nden, davacının görev yaptığı aile hekimliğine kayıtlı nüfus incelendiğinde, alınan verilerine göre, nüfus hareketliliğinin olduğunun tespit edildiğinden bahisle, kamu zararına sebebiyet verilmemesi açısından, söz konusu birimin nüfus hareketliliğinin takip edilmesi ve bölgedeki gezici sağlık hizmetine ilişkin planlamanın yeniden gözden geçirilmesi istenilerek, davacının talebinin reddedildiği, bahse konu talebin reddine ilişkin işlemin iptali ile başvuru tarihi olan 02.12.2024 tarihinden itibaren yapılan eksik ödemelerin işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, taraflar arasında, davacının görev yaptığı aile hekimliği biriminin, nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu yerler kapsamında değerlendirilebilmesi

T.C.

VAN

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/726

KARAR NO : 2025/1962

için, Sağlık Bakanlığının Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 28.11.2011 tarih ve 35571 sayılı olurlunda aranan şartlardan yalnızca "*İlçe merkezi, belde veya köyde bulunan aile hekimliği birimi başına düşen kayıtlı nüfusun 3000'in altında olması*" şartını sağlayıp sağlamadığı noktasında uyumsuzluk bulunduğu, diğer şartları sağladığı hususunda ise herhangi bir uyumsuzluk bulunmadığı görülmekte olup; davalı idarece Mahkememiz dosyasına sunulan ve Hakkari İl Sağlık Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Zorunlu Düşük Nüfus Değerlendirme Formu" ile Hakkari Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü'nün, davacının görev yaptığı aile hekimliği biriminin, nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük hizmet veren birim kapsamında değerlendirilmesinin Sağlık Bakanlığı'na teklif edildiği 13/01/2025 tarih ve E:265067723 sayılı yazısından da açıkça anlaşılacağı üzere, davacının dava konusu işleme esas teşkil eden başvurusunun akabinde, bizzat Hakkari Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yapılan araştırmalar sonucunda, davacının görev yaptığı aile hekimliği biriminde kayıtlı nüfusun bir yıllık süre boyunca 2553 civarında olduğunun, İlçe Merkezine yol uzaklığının 23,575 km ve kuş uçuşu uzaklığının ise 18,312 km olduğunun, beldedeki tek aile hekimliği birimi olduğunun tespit edildiği ve zaten anılan tespitlere istinaden, Hakkari Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından da, davacının görev yaptığı aile hekimliği biriminin, nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu yerler kapsamında değerlendirilmesinin uygun görüldüğü, İl Sağlık Müdürlüğünce yapılan söz konusu tespitlere bakıldığında, davacının görev yaptığı aile hekimliği biriminin, "*İlçe merkezi, belde veya köyde bulunan aile hekimliği birimi başına düşen kayıtlı nüfusun 3000'in altında olması*" şartı da dahil olmak üzere, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 28.11.2011 tarih ve 35571 sayılı olurlunda aranan şartların tamamını sağladığı anlaşıldığından, davacının, görev yaptığı birimin, nüfus ve coğrafi yapısı nedeniyle kayıtlı nüfusun zorunlu olarak düşük olduğu yerler kapsamında değerlendirilmesi talebi ile yaptığı başvurusunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Öte yandan; hukuka aykırılığı saptanan işlem nedeniyle uğranılan zararın tazmini Anayasa'nın 125. maddesinin gereği olup; (***taleple bağlilik ilkesi uyarınca***) davalı idareye yapılan başvuru tarihi olan 02/12/2024 tarihinden itibaren yapılan eksik ödemelerin işleyecek yasal faizi ile birlikte davacıya ödenmesi gerekmektedir.

Açıklanan Nedenlerle;

1-Dava konusu işlemin **iptaline**, davacının tazmin isteminin **kabulüne**,

2-İdareye başvuru tarihi olan 02/12/2024 tarihinden itibaren yapılan eksik ödemelerin işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idare tarafından davacıya **ödenmesine**,

3-Aşağıda dökümü yapılan **1.454,30-TL** yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için belirlenen **0.000,00-TL** vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya verilmesine,

4-Artan posta avansının talep edilmesi halinde derhal, talep edilmemesi halinde ise kararın kesinleşmesinden sonra re'sen yatan tarafa iadesine,

5-Kararın taraflara tebliğine,

6-Kararın tebliğini izleyen günden itibaren **30 gün** içinde **Erzurum Bölge İdare Mahkemesine** istinaf yolu açık olmak üzere, 26/11/2025 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

178455

192945

266609

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvurma Harcı	:	615,40 TL
Karar Harcı	:	615,40 TL
Posta Gideri	:	136,00 TL
Vekalet Harcı	:	87,50 TL
TOPLAM	:	1.454,30 TL

